

[Skytte.]

kan nævne de mange millioner, der er brugt til grundforbedringsarbejder, til bygning af ensilagebeholdere, til indretning af ajlebeholdere og gødningssteder, efter min mening meget nyttige foranstaltninger, der har givet mulighed for øget produktion og sparet store beløb i udenlandsk valuta. Det er noget, som har hjulpet den enkelte landmand, uden at han har følt eller haft grund til at føle, at det havde noget med socialisering at gøre. Det glæder mig derfor, at denne påstand nu er taget ud af diskussionen i alt fald fra venstres og de konservatives side.

Om det forslag, der nu foreligger, gælder det samme. Der er jo ikke tale om, at staten, når lånene er ydet, øver mindste kontrol med mejerierne i kraft af denne lov. Det er et tilbud; de enkelte mejerikredse må selv bestemme, om de vil tage imod det eller ikke, og jeg vil gerne sige her, at jeg har den tro til de danske landmænds sunde sans, at de kun benytter sig af denne lovs tilbud, hvis de finder, at det er i overensstemmelse med deres egne interesser. Det er mejeribrugtet selv, der skal udtale sig om, hvorvidt det er forsvarligt at yde lån, og jeg går ud fra, at det betyder, at man først og fremmest sammenlægger mejerier, hvor det mejeri, der nedlægges, har dårlige bygninger og dårlige maskinanlæg. Vi vil i hvert fald finde det rimeligt, at loven administreres således, hvilket også nok skal være i overensstemmelse med de lokale interesser. Statens medvirken indskrænker sig til at stille lånet til rådighed på rimelige vilkår til dem, der ønsker at gøre brug af det, og jeg forstår ikke, at nogen har noget at indvende imod det.

Genopbygningsfonden foreslås imidlertid at skulle andrage 100 mill. kr., hvoraf gennemførelsen af dette forslag regnes at ville beslaglægge 50 mill. kr. og gennemførelsen af forslaget om lån til frugtlagre 18 mill. kr. Jeg vil gerne sige, at jeg anser det ikke for sandsynligt, at der i løbet af de 5 år, der er tale om i dette forslag, bliver brug for 50 mill. kr. til mejerier, og i hvert fald vil afdragene hurtigt gå ind, således at der bliver et ret betydeligt beløb til rådighed også til eventuelle andre formål. En del af dette beløb vil vi foreslå anvendt til forbedring af staldhygiejnen. Jeg tænker i denne forbindelse ikke på fortsættelse af den lov om staldhygiejne, som det ærede medlem hr. Teichert nævnte, lov nr. 106 af 15. marts 1939 — den regner vi med bør fortsætte —, men jeg tænker på lån til andre foranstalt-

ninger, som jeg senere skal nævne eksempler på.

Det ærede medlem hr. Peder Christensen citerede også min partifælle, det ærede medlem hr. Aage Fogh. Det var under debatten i sommer, det ærede medlem hr. Aage Fogh fremhævede betydningen af, at ikke alene mejerierne, men også det første led i mælkeproduktionen, staldene, var i orden. Vi kan vel alle være enige om, at med hensyn til staldhygiejnen mangler der en del mange steder, men det er også ofte yderst vanskeligt for den enkelte landmand at skaffe de penge, der skal til for at bringe forholdene i orden. Det gælder især mange af de unge landmænd, der er startet under eller efter krigen, og en stor del af husmændene. Vi vil foreslå, at det gøres muligt for disse landmænd at låne penge på rimelige betingelser, f. eks. til installering af ventilationsanlæg, indretning af skyllerum o. lign. Vi tror, at det vil være en særdeles god og produktiv anvendelse af en beskeden del af Marshallpengene.

Der har også været talt om den inflationsfare, dette forslag kan rumme. Hertil vil jeg gerne sige, at det beløb, der kan blive tale om at anvende til de formål, jeg har nævnt, næppe vil blive mærkbart med hensyn til at fremkalde inflation. Det er for det samlede samfund ikke et beløb af nogen større betydning, men for det enkelte mejeri kan det være afgørende, om det kan gennemføre en rationalisering, og for den enkelte landbruger kan det betyde, at han kan få sine stalde i orden, hvad han måske ellers vil være afskåret fra.

Jeg ønsker her at pege på, dels at vi næppe kan gå ud fra, at alle landbrugere vil gøre brug af lånetilbudet, og da slet ikke med det samme, dels at lånene kan tilbagebetales relativt hurtigt. Vi har derfor lov at regne med, at det beløb, der skal bruges, kan holdes indenfor rimelige grænser.

Det er mit håb, at vi i det kommende udvalg kan tale os til rette, ikke alene om det, der er foreslået her, mejeriernes rationalisering, men også om det af mig skitserede forslag, og jeg kan tilsige mit partis medvirken til en velvillig udvalgsbehandling.

Aksel Larsen: Jeg må henvise til, hvad mit partis ordfører har sagt, da et tilsvarende lovforslag var til behandling i sommer. Vi har ikke alene ikke noget imod modernisering og rationalisering af mejerier, men vi vil være tilhængere deraf, ganske vist under forudsætning af, at der er rimelig udsigt til, at der vil blive brug for de mejerier i hvert fald en rimelig tid fremover, og